

**Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút**

**Edícia: Prehľady
1/2025**

Štátne symboly, ich používanie a ochrana

Dana Bušíková

**Bratislava
január 2025**

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Štátne symboly, ich používanie a ochrana

Anotácia

Prehľad sa venuje legislatívnej úprave štátnych symbolov, osobitne štátnej vlajky, v krajinách Európskej únie. Dotýka sa najmä obmedzenia umiestňovania štátnych vlajok a možnosti ich dodatočných úprav. Pri každom štáte sa uvádza aj právna úprava hanobenia štátnych symbolov.

Kľúčové slová

štátne symboly, štátna vlajka, hanobenie štátnych symbolov, pravidlá používania štátnych vlajok

National symbols, their use and protection

Annotation

The overview addresses the legislation on the state/national symbols, specifically the state flags in the countries of the European Union. It focuses primarily on the restrictions regarding the placement of state flags and the possibility of their additional modifications. For each country, the legal regulation of defamation of state symbols is also provided.

Keywords

state/national symbols, national flag, defamation of national symbols, rules for using national flags

Vypracovala: JUDr. Dana Bušíková, odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Materiál slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

Úvod	5
Slovenská republika a vybrané štáty EÚ	5
1. Slovenská republika	5
2. Bulharsko	8
3. Česká republika	9
4. Dánsko.....	11
5. Estónsko	12
6. Fínsko	13
7. Francúzsko.....	14
8. Grécko	15
9. Holandsko.....	16
10. Chorvátsko.....	16
11. Litva.....	18
12. Lotyšsko	19
13. Maďarsko	20
14. Nemecko	21
15. Poľsko.....	23
16. Portugalsko.....	24
17. Rakúsko.....	24
18. Rumunsko.....	26
19. Slovinsko.....	27
20. Španielsko.....	28
21. Švédsko	29
22. Taliansko.....	30
Záver	32
Zdroje	34

Úvod

Štátne symboly sú kľúčovými prvkami národnej identity a kultúrneho dedičstva každej krajiny. Sú vonkajším prejavom štátu, výrazom jeho suverenity a nezávislosti. Vyjadrujú jeho históriu, tradície, hodnoty a prispievajú k prehĺbovaniu národného povedomia.

Podoba a spôsob používania štátnych symbolov sú zvyčajne upravené v ústave a v príslušných zákonoch, ktoré na ňu nadväzujú. Používanie štátnych symbolov, najmä vlajok, vykonávanie zmien na štátnych symboloch, ako aj trestnoprávnu úpravu hanobenia štátnych symbolov rozoberieme pri niektorých štátoch EÚ. Zdrojom boli najmä vypracované požiadavky v databáze ECPRD, ktoré sme aktualizovali na základe platných právnych úprav.

Používanie a umiestňovanie jednotlivých štátnych symbolov má svoje presne určené pravidlá, pričom ich nedodržanie môže byť predmetom priestupkového, resp. trestného konania. Aby nedochádzalo k znevažovaniu a hanobeniu štátnych symbolov, je dôležité, aby sa štátne symboly používali v súlade s platnou právnou úpravou jednotlivých krajín.

Slovenská republika a vybrané štáty EÚ

1. Slovenská republika

Štátnymi symbolmi SR sú: štátny znak, štátna vlajka, štátna pečať a štátna hymna. Stručná charakteristika štátnych symbolov je uvedená v [čl. 9 Ústavy Slovenskej republiky](#).

Podrobnosti o štátnych symboloch a pravidlá ich používania sú uvedené v [zákone č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní](#) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o štátnych symboloch). V § 1 ods. 1 zákona je upravená možnosť zhotovovania, zobrazovania a používania štátnych symbolov len spôsobom, ktorý ustanovuje zákon.

- **Štátny znak** – znázorňuje symboly, ktoré sú historicky spojené so slovenským národom. Zákon o štátnych symboloch v § 2 ods. 1 upravuje podrobnejšiu definíciu štátneho znaku.

Štátny znak sa väčšinou zobrazuje farebne a striebornú farbu dvojitého kríža je možné nahradiť bielou farbou. Taktiež je možné aj jeho jednofarebné grafické zobrazenie alebo stvárnenie z kovu, kameňa, z keramického alebo iného materiálu.

Štátny znak používajú spôsobom ustanoveným zákonom o štátnych symboloch: Národná rada SR, Kancelária NR SR, prezident SR a Kancelária prezidenta SR, vláda SR, ministerstvá a iné orgány štátnej správy, orgány územnej samosprávy, Národný kontrolný úrad SR, prokuratúra, súdy a ďalšie štátom zriadené organizácie.

Štátny znak sa používa na trvalé vonkajšie označenie budov, ktoré sú sídlom štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy a verejnoprávnych inštitúcií, na označenie fyzických osôb a právnických osôb, ktoré reprezentujú Slovenskú republiku doma a v zahraničí, na medzinárodných podujatiach, na úradných listinách štátnych orgánov, na úradných pečiatkach

a v ďalších prípadoch. Môžu ho používať aj iné fyzické a právnické osoby s výnimkou označenia ich budov, listín, pečiatok a rovnošiat. Všetky fyzické a právnické osoby môžu používať štátny znak len takým spôsobom, aby jeho použitie bolo dôstojné. Štátnym znakom sa tiež označujú úradné listiny, ktoré obsahujú rozhodnutie alebo uznesenie štátneho orgánu a ktorými sa úradne osvedčujú dôležité skutočnosti alebo oprávnenia.

- **Štátna vlajka** – sa skladá z troch pozdĺžnych pruhov, bieleho, modrého a červeného, rovnakej šírky, usporiadaných pod sebou. Na prednej polovici listu štátnej vlajky je umiestnený štátny znak (§ 7 ods. 1 zákona o štátnych symboloch).

Štátna vlajka sa môže používať aj vo forme štátnej zástavy. Štátna vlajka alebo štátna zástava sa používa

1. na trvalé označenie budovy, v ktorej sídlia štátne orgány a ich zariadenia, ozbrojené sily a bezpečnostné zbory, Hasičský a záchraný zbor, orgány územnej samosprávy, štátne školy a
2. na dočasnú vlajkovú výzdobu pri príležitosti štátnych sviatkov alebo na výzvu vydanú ministerstvom pri významnej oficiálnej príležitosti celoštátneho charakteru a na výzvu vydanú obcou pri oficiálnej príležitosti miestneho charakteru.

Štátnu vlajku a štátnu zástavu môžu používať aj iné fyzické osoby a právnické osoby. Použitie štátnej vlajky a štátnej zástavy musí byť dôstojné a musí zodpovedať postaveniu štátneho symbolu SR. Pri vyhlásení štátneho smútku rozhodnutím vlády sa spúšťa štátna vlajka na pol žrde. Na štátnej vlajke, ani na stožiaroch sa neumiestňujú nijaké ozdoby, nápisy, vyobrazenia, stuhy a pod. (§ 8 ods. 9 zákona o štátnych symboloch).

Od 1. mája 2004 sa súčasťou vlajkovej výzdoby používanej v Slovenskej republike stala vlajka Európskej únie. Spoločné používanie štátnej vlajky, vlajky Európskej únie, vlajky obce a vlajky samosprávneho kraja je upravené v Odporúčaní Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo SVS 204-2004/00329 z 19. apríla 2004.¹

- **Štátna pečať** – je okrúhla a v jej strede je vyobrazený štátny znak. Farby znaku sú vyznačené heraldickým šrafovaním a okolo štátneho znaku je do kruhu umiestnený nápis Slovenská republika. V dolnej časti kruhopisu je lipový lístok. Používa sa na originál listiny ústavy a ústavných zákonov, medzinárodných zmlúv, poverovacích listín diplomatických zástupcov ako aj v ďalších prípadoch.

¹ Odporúčanie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Dostupné na: https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/documents/statne_symboly/odporucanie_00329.pdf

- **Štátna hymna** – je významným prvkom pri oficiálnych a verejných udalostiach. Štátnou hymnou sú prvé dve slohy piesne Nad Tatrou sa blýska. Hrá sa alebo spieva pri príležitosti štátnych sviatkov, pamätných dní a výročí a pri iných významných príležitostiach celoštátneho alebo miestneho charakteru.

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Dohľad nad dodržiavaním zákona o štátnych symboloch vykonávajú ministerstvo vnútra a okresné úrady, ktoré predovšetkým upozorňujú na zistené nedostatky a kontrolujú ich odstránenie. Ministerstvo vnútra vydalo [Smernicu číslo SVS 203-2005/02468 z 30. júna 2005 o dohľade nad používaním štátnych symbolov](#).

Okresný úrad môže uložiť právnickej osobe pokutu do výšky 7.000,- eur podľa § 14 zákona o štátnych symboloch. Pri ukladaní pokuty a rozhodovaní o jej výške sa prihliada na závažnosť, spôsob konania a trvanie protiprávneho stavu. Pokutu možno uložiť do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa okresný úrad dozvedel o porušení povinnosti, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.

Hanobenie štátnych symbolov nie je v našej legislatíve upravené ako trestný čin. Pod pojmom „hanobenie štátneho symbolu“ rozumieme konanie spočívajúce v používaní alebo nakladaní so štátnym symbolom neúctivým spôsobom. Medzi najčastejšie spôsoby hanobenia štátneho symbolu patrí podpálenie vlajky, jej podupanie na zemi, močenie na vlajku. Hanobenie štátnych symbolov môže naplniť skutkovú podstatu trestného činu výtržníctva, ale len v prípade, ak ide o subjektívny, úmyselný, hrubo urážlivý prejav smerujúci k zneváženiu niektorého zo štátnych symbolov. Trestný čin výtržníctva je upravený v § 364 ods. 1 písm. b) Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len TZ) takto: *kto sa dopustí slovne alebo fyzicky, verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti alebo výtržnosti najmä tým, že hanobí štátny symbol, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.*²

Slovenské súdy už raz riešili prípad, ktorý súvisel s hanobením vlajky. V roku 2012 spálila dvojica extrémistov pred Bratislavským hradom vlajku EÚ. Ani takýto skutok však nevyhodnotil sudca ako trestný čin, ale len ako priestupok.³

Podľa § 428 Trestného zákona je zneužitie medzinárodne uznávaných označení a štátnych znakov počas vojnového stavu považované za trestný čin. Ide o zneužitie znaku Červeného kríža a iných zdravotníckych organizácii, znak OSN a štátne symboly neutrálnych štátov. Za takéto konanie hrozí páchatelovi trest odňatia slobody v trvaní troch až desiatich rokov.

Priestupku na úseku všeobecnej vnútornej správy sa podľa § 42 ods. 1 písm. a) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov dopustí ten, *kto úmyselne poškodí, zneužije alebo zneváži štátny symbol alebo iný symbol chránený všeobecne záväzným právnym predpisom*. Za tento priestupok možno uložiť pokutu do 99 eur.⁴

² Trestný zákon. Dostupný na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20240806>

³ Dömeová, A.: Pálenie vlajky EÚ. Dostupné na: <https://www.aktuality.sk/clanok/355409/palenie-vlajky-eu-najvyssi-sud-riesil-extremistu-misuna/> aj na:

<https://tvnoviny.sk/domace/clanok/60053-sud-rozhodol-ze-misunovo-podpalenie-vlajky-eu-nebol-trestny-cin>

⁴ Zákon o priestupkoch: Dostupný na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/372/20240715>

2. Bulharsko

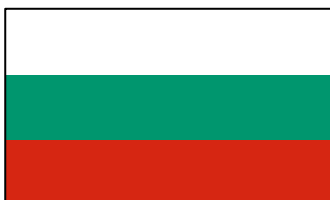
Podľa čl. 164 – 168 ústavy sú štátnymi symbolmi Bulharska: štátny znak (erb), pečať, vlajka a hymna. Zákon o znaku Bulharska obsahuje v čl. 2 ods. 1 definíciu štátneho znaku. Znak sa zobrazuje na štátnej pečati spôsobom, ktorý je určený zákonom o štátnej pečati. Zobrazenie štátneho znaku na iných miestach, ako aj reprodukcia prvkov štátneho znaku na odznakoch, pamätných medailách a iných predmetoch, je povolené len na základe rozhodnutia Rady ministrov.

Zákon o štátnej pečati a štátnej vlajke Bulharska upravuje podrobnejšiu definíciu a používanie štátnej pečate a vlajky.

Zákon tiež ustanovuje, že **štátna vlajka** je trvalo vyvesená na:

- *budovách, kde sa vykonáva hlavná činnosť Národného zhromaždenia, Prezidentského úradu, ministerstiev a iných štátnych inštitúcií, Ústavného súdu, orgánov súdnej moci, Bulharskej národnej banky, Bulharskej národnej televízie, Bulharského národného rádia, obcí, škôl;*
- *vstupných a výstupných kontrolných miestach a na colniciach;*
- *prístavoch, železničných staniaciach a letiskách;*
- *na budovách náboženských spoločenstiev alebo pred nimi.*

Štátna vlajka Bulharska sa dočasne vyvesuje na budovách, kde sa konajú zasadnutia Národného zhromaždenia, obecného zastupiteľstva, medzinárodné konferencie, porady, celonárodné alebo medzinárodné športové a iné súťaže národného významu, a to počas ich trvania.

Bulharská legislatíva obsahuje explicitný zákaz používania štátnych symbolov Bulharska a aj iných krajín v súvislosti s politickými stranami. Čl. 5 zákona o politických stranách uvádza, že politické strany nesmú používať znak alebo vlajku Bulharska, ani žiadne zahraničné štátne symboly, náboženské znaky alebo obrazy vo svojich logách.⁵

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Trestný zákon v čl. 108 ods. 2 uvádza, že: *kto akýmkoľvek spôsobom poškodzuje štátny znak, vlajku alebo hymnu Bulharskej republiky alebo vlajku alebo hymnu Európskej únie, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky alebo pokutou do tritisíc levov (1.533,90 eur).*⁶

⁵ ECPRD Request No. 4749 Use of foreign state symbols. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/624338>

⁶ Trestný zákon. Dostupný na: <https://lex.bg/laws/ldoc/1589654529>

3. Česká republika

Oficiálne štátne symboly Českej republiky sú definované v článku 14 Ústavy. Sú nimi: veľký a malý štátny znak, štátne farby, štátna vlajka, vlajka prezidenta republiky, štátna pečať a štátna hymna. Úpravu štátnych symbolov upravuje [zákon č. 3/1993 Sb. o štátnych symboloch Českej republiky](#) v znení neskorších predpisov.

Podľa platnej právnej úpravy má ČR dva **štátne znaky**, a to veľký a malý. Veľký štátny znak sa používa napr. na vyznačenie štátnych hraníc, vyobrazuje sa na bankovkách, cenných papieroch, ďalej na zbierkach rozhodnutí Ústavného súdu, Najvyššieho súdu a Najvyššieho správneho súdu. Používa sa na vonkajšie označenie dresu športovcov reprezentujúcich Českú republiku. Veľkým štátnym znakom sa tiež označujú budovy, v ktorých sídlia oprávnené osoby (prezident, súdy, ministerstvá, obce, atď.).

Malý štátny znak používajú oprávnené osoby na rozhodnutiach a iných listinách osvedčujúcich dôležité skutočnosti. Je tiež vyobrazený na tzv. úradných pečiatkach.

Veľký ani malý štátny znak nemožno používať napr. na propagačných predmetoch, ako sú hrnčeky, trička, atď.

- **Štátnu vlajku** – vyvesujú oprávnené osoby na budovách, v ktorých sídlia, počas štátnych sviatkov a pri príležitostiach celoštátneho významu, najmä v deň štátneho smútku.
- **Vlajku prezidenta republiky** – možno použiť na označenie sídla prezidenta republiky v čase jeho prítomnosti v ČR a na označenie dopravného prostriedku používaného prezidentom.
- **Štátnu pečať** – možno použiť na pečatenie medzinárodných zmlúv, na poverovacie listiny diplomatických zástupcov a v ďalších prípadoch, pokiaľ tak ustanovuje osobitný právny predpis. Pečatidlo štátnej pečate uchováva prezident republiky.
- **Štátnymi farbami** – sú biela, červená a modrá v uvedenom poradí. Spôsob používania štátnych farieb nie je zákonom nijako regulovaný.
- **Štátnu hymnu** – *Kde domov můj* tvorí prvá sloha piesne z divadelnej hry Fidlovačka.

V Českej republike je používanie a ochrana štátnych symbolov, vrátane štátnej vlajky upravené [zákonom č. 352/2001 Sb. o používaní štátnych symbolov Českej republiky a o zmene niektorých zákonov](#). Tento zákon hneď v úvodných ustanoveniach určuje, že štátne symboly možno používať iba vhodným a dôstojným spôsobom. Zásady a podmienky pre používanie vlajky stanovuje § 7 až 9 zákona.

Pri používaní štátnej vlajky sa musia dodržať nasledujúce pravidlá:

- štátna vlajka sa *vyvesuje len na čelnej strane budovy,*
- *vlajková žrd' nesmie byť ozdobená a okrem štátnej vlajky na ňu nesmie byť upevnená žiadna iná vlajka,*
- *štátna vlajka sa **oztyčuje a sníma bez prerušovania; pri vztyčovaní a pri snímaní sa štátna vlajka nesmie dotýkať zeme,***
- *pri použití štátnej vlajky na vyjadrenie smútku sa štátna vlajka spustí na pol žrde,*
- *na štátnej vlajke nesmie byť žiadny text, vyobrazenie, obraz, znak alebo odznak, kytica, smútočný závoj,*
- *štátna vlajka nesmie byť používaná v poškodenom alebo znečistenom stave, atď.*

Nápisy nesmie mať štátna vlajka ani v súvislosti napr. s fanením na športových stretnutiach, keď takéto konanie môže naplniť skutkovú podstatu priestupku.

➤ **Sankcie za hanobenie štátnych symbolov**

Fyzická osoba alebo právnická osoba sa dopustí priestupku, ak:

- *zneužije, hrubo zneváži, zničí, poškodí alebo odcudzí štátny symbol ČR alebo napodobeninu veľkého štátneho znaku,*
- *použije malý štátny znak v rozpore so zákonom o používaní štátnych symbolov, teda inak než na rozhodnutí či na listine osvedčujúcej dôležité skutočnosti vydávané pri výkone štátnej moci;*
- *použije veľký štátny znak na úradnej pečiatke;*
- *používa vyobrazenie zameniteľné so štátnym znakom spôsobom, ktorý môže budiť dojem, že je oprávnenou osobou, hoci ňou nie je;*
- *nevyvesí štátnu vlajku, hoci je na to podľa zákona povinná, alebo*
- *vyvesí štátnu vlajku v rozpore so zákonom ustanovenými pravidlami pre vyvesovanie či používanie štátnej vlajky.*

Za priestupok možno podľa zákona o používaní štátnych symbolov uložiť pokutu do 10.000,- Kč (399,19 eur) a v niektorých prípadoch až do 30.000,- Kč (1.197,56 eur).

K hanobeniu štátnych symbolov dochádza najčastejšie v spojitosti s trestným činom výtržníctva podľa § 358 Trestného zákonníka č. 40/2009 Sb. v znení neskorších predpisov: *kto sa dopustí verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti alebo výtržnosti najmä tým, že napadne iného, hanobí hrob, historickú alebo kultúrnu pamiatku, alebo hrubým spôsobom ruší prípravu, priebeh alebo zakončenie organizovaného športového stretnutia, zhromaždenia alebo obradu ľudí, bude potrestaný odňatím slobody až na dva roky.⁷*

⁷ Trestní zákonník. Dostupný na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

4. Dánsko

Dánska vlajka „Dannebrog“ je najdôležitejším národným symbolom Dánska. Už od roku 1854 sa jej používanie chránilo, preto nebolo potrebné prijímať osobitný „zákon o vlajke“. V Dánsku existujú pravidlá o vyvesovaní vlajok staré viac než 100 rokov a tiež množstvo usmernení. [Vyhláška č. 103 z 10. apríla 1915](#) obsahuje zákaz vyvesovania národných a regionálnych vlajok iných štátov. Zákaz sa nevzťahoval na veľvyslanectvá a konzuláty, ani na osoby, ktorým udelilo ministerstvo spravodlivosti povolenie vyvesiť vlajku inej krajiny. Povolenie bolo možné získať na polícii. Najvyšší súd však 22. júna 2023 rozhodol, že vyvesovanie vlajok cudzích štátov nie je trestné. Na základe tohto rozhodnutia [ministerstvo spravodlivosti nariadením zrušilo vyhlášku z roku 1915](#).

➤ Dánsko chce opätovne zaviesť zákaz vyvesovania cudzích vlajok

[Pripravovaný návrh zákona](#) stanovuje, že bude opäť zakázané vyvesovať na stožiaroch národné vlajky iných štátov.

- Z návrhu zákona vyplýva, že zákaz vyvesovania vlajok na vlajkovom stožiarovi sa uplatní na:
 - štátne vlajky iných štátov (ruská, americká či španielska a podobne),
 - oblastné vlajky iných krajín, napr. vlajky amerických štátov, vlajka Katalánska či Tibetu,
 - vlajky, ktoré sa dajú považovať za rovnocenné národným či oblastným vlajkám iných krajín.
- Zákaz sa nebude vzťahovať na:
 - vyvesenie vlajok severských susedov Dánska, grónskych, faerských a nemeckých vlajok,
 - vyvesenie vlajok reprezentujúcich medzinárodné či regionálne združenia (OSN alebo EÚ),
 - ostatné vlajky, ktoré nie sú národnými alebo regionálnymi vlajkami iných krajín, alebo vlajkami s podobným významom – to zahŕňa napríklad dúhovú vlajku a vlajky s rôznymi logami či ochrannými známkami,
 - diplomatické zastupiteľstvá.

Okrem toho bude môcť minister spravodlivosti v mimoriadnych situáciách udeliť výnimky zo zákazu pre konkrétne vlajky. To sa môže týkať napríklad ukrajinskej vlajky. Podobne bude môcť polícia na základe žiadosti vydávať konkrétne povolenia na vyvesenie vlajky. Navrhovaný zákaz sa bude vzťahovať len na vyvesenie vlajok na stožiare. To znamená, že nebude zakázané používať vlajky či transparenty napríklad v súvislosti s demonštráciami alebo športovými podujatiami. Očakáva sa, že zákon bude platiť od 1. januára 2025.⁸

⁸ Justitsministeren sender nyt lovforslag i høring: Det skal igen være forbudt at flage med udenlandske flag. Dostupné na: <https://www.justitsministeriet.dk/pressemeddelelse/justitsministeren-sender-nyt-lovforslag-i-hoering-det-skal-igen-vaere-forbudt-at-flage-med-udenlandske-flag/>

Z príručky „Ako používať Dannebrog“ vyplýva, že dánska vlajka nesmie byť pozmeňovaná ani nijako upravovaná. Je zakázané pridať akékoľvek nápisy, výšivky, alebo iné modifikácie bez špeciálneho povolenia. Vlajka nesmie byť využívaná na ciele, ktoré sú v rozpore s jej národným významom.⁹

V Dánsku existuje niekoľko oficiálnych vlajkových dní, ktoré majú špeciálny národný význam. Vládne orgány sú vtedy povinné vyvesiť dánsku vlajku na svojich budovách, zatiaľ čo súkromné osoby, firmy a iné organizácie túto povinnosť nemajú.¹⁰

➤ Sankcie za hanobenie cudzích štátnych symbolov

Podľa § 110e Trestného zákona: *Kto verejne uráža cudzí národ, cudzí štát, jeho vlajku alebo iný uznaný štátny znak alebo vlajku Organizácie Spojených národov alebo Rady Európy, potrestá sa peňažným trestom alebo odňatím slobody až na 2 roky.*¹¹ Sankcie u vlastných symbolov zákon nerieši.

5. Estónsko

Podľa § 7 Ústavy, národnými farbami Estónska sú modrá, čierna a biela. Podobu štátnej vlajky a štátneho znaku stanovuje zákon.¹²

Zákon o estónskej vlajke upravuje používanie, umiestnenie a ochranu štátnej vlajky Estónska. Tento zákon stanovuje pravidlá pre správne používanie vlajky s cieľom zabezpečiť úctu k nej. Paragraf 4 tohto zákona stanovuje, že *každý má právo vztyčovať a používať estónsku vlajku v súlade so zákonom a praxou. Na Deň nezávislosti, Deň víťazstva a Deň obnovenia nezávislosti musí byť na všetkých obytných a obchodných budovách vztyčená estónska vlajka.*

V decembri 2001 inicioval jeden z najväčších estónskych denníkov *Eesti Päevaleht* diskusiu o možnosti zmeniť historickú estónsku národnú trikolóru (modrá, čierna, biela) na vlajku so škandinávskym krížom s rovnakými farbami. Podľa prieskumu podporilo zavedenie novej vlajky iba 20 % obyvateľstva.¹³

⁹ Sădan bruges DANNEBROG. Dostupný na: https://www.danmarks-samfundet.dk/wp-content/uploads/2019/03/S%C3%A5dan_bruges_Dannebrog_v2.pdf

¹⁰ ECPRD Request No. 2734 The use of the national flag on days of holidays, commemoration and celebration. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/209306>

¹¹ Trestný zákon. Dostupný na: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2021/1851>

¹² Ústava Estónska. Dostupná na: <https://www.riigiteataja.ee/akt/115052015002>

¹³ Estonia – Scandinavian Cross design for Estonian Flag. Dostupné na: <https://www.signafahnen.de/fotw/flags/ee-ncros.html>

[Zákon o štátnom znaku](#) upravuje heraldický opis a formy štátneho znaku Estónska, podmienky a postup jeho používania. Štátny znak sa používa ako dizajnový prvok, bezpečnostný prvok alebo ako súčasť pečate. Zákon stanovuje, ktoré inštitúcie, orgány a organizácie môžu používať štátny znak. To zahŕňa vládu, súdy, prezidenta, ministerstvá a ďalšie oficiálne štátne inštitúcie. Zákon tiež uvádza, kde sa môže znak nachádzať (napr. na oficiálnych dokumentoch, budovách, pečatiach). Štátny znak sa nesmie používať ponižujúcim spôsobom (§ 8).

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Odňatím slobody až na jeden rok alebo peňažným trestnom sa potrestá podľa § 245 [Trestného zákona](#) ten, kto strhne, poškodí, znesväťí alebo inak hanobí estónsku vlajku, štátny znak alebo akýkoľvek iný oficiálny symbol Estónska, alebo hanobí štátnu hymnu.

6. Fínsko

Štátnymi symbolmi Fínska sú štátna vlajka a štátny znak. Právna úprava je obsiahnutá v [zákone o fínskej vlajke 380/1978](#), [vyhláske 383/1978 o vyvesovaní fínskej vlajky](#), [rozhodnutí vlády č. 827/1993 o farbách fínskej vlajky](#) a v [zákone č. 381/1978 o fínskom znaku](#).

- **Štátna vlajka Fínska** – musí mať vždy správne farby a rozmery. Zákon o fínskej vlajke neurčuje materiály, ktoré by mali byť použité na jej výrobu. Akýkoľvek predmet (napríklad nálepka) so vzorom, ktorý má predpísané farby a rozmery, sa považuje za fínsku vlajku. Na vlajku sa nesmú pridávať žiadne vzory alebo symboly. Tento zákon tiež ustanovuje, že každý, kto poškodzuje vlajku, zaobchádza s ňou neúctivo, odstráni ju zo žrde bez povolenia alebo predáva fínske vlajky s nesprávnymi farbami či rozmermi môže byť potrestaný pokutou.

Vo Fínsku majú dva typy vlajok, štátnu a národnú. Obdĺžniková štátna vlajka sa líši od národnej vlajky v tom, že zobrazuje štátny znak a zlaté lemovanie v strede. Štátnu vlajku používa parlament, vláda, ministerstvá, Najvyšší súd, pohraničná stráž a ďalšie inštitúcie. Keďže štátna vlajka je symbolom štátu, súkromné osoby nemôžu dostať povolenie na jej vyvesenie.¹⁴ Každý fínsky občan má, naopak, právo vyvesiť národnú vlajku.

Fínsko má oficiálne dni vlajky. Vlajka však môže byť vyvesená aj v iné dni. Smútok je zvyčajne vyjadrený zvesením štátnej vlajky na pol žrde.

- **Štátny znak** – každému, kto používa znak Fínska takým spôsobom, ktorým sa významne odchyľuje od ustanovení zákona, bude udelená pokuta.

¹⁴ Describing the Finnish flag. Dostupné na: <https://intermin.fi/en/flag-and-arms/about-the-flag>

Použitie fínskej vlajky a znaku nie je zakázané v rámci obchodnej činnosti a vo všeobecnosti sa používa na reprezentáciu Fínska. Na používanie fínskej vlajky a štátneho znaku je potrebné povolenie ministerstva vnútra, ak je zámerom použiť ich ako súčasť registrovanej ochrannej známky či chráneného dizajnu. Štátny znak, ktorý sa vecne odchyľuje od definície fínskeho štátneho znaku, sa nesmie predávať. [Zákon o úradných pečatiach a pečiatkach \(19/2009\)](#) stanovuje, že fínsky štátny znak môžu používať iba štátne orgány, štátni úradníci a Fínska banka.¹⁵

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Podľa fínskych zákonov je zakázané hanobiť vlajku alebo ju používať neúctivým spôsobom. Je tiež nezákonné odstrániť vlajku zo žrde bez povolenia. Každý, kto poruší zákon o fínskej vlajke, môže dostať pokutu. Zakázané je tiež používanie prezidentskej štandardy alebo štátnej vlajky bez povolenia, ako aj pridávanie akýchkoľvek ďalších symbolov na vlajku. Vlajka, ktorá má inú farbu alebo geometriu, než stanovuje zákon, sa nesmie predávať. Porušenie tohto zákazu môže viesť k pokute.

7. Francúzsko

Podľa čl. 2 Ústavy je národným symbolom Francúzska trikolóra – modrá, biela a červená. Štátna hymna je „La Marseillaise“.¹⁶

Okrem tohto článku neexistuje žiadny legislatívny akt, ktorý by stanovoval pravidlá pre výzdobu verejných budov. Pravidlá vztyčovania vlajok sa sú dané len zvykmi a tradíciami. Zvykom je, že predseda vlády dáva pokyny ministrom na vztyčovanie vlajok na verejných budovách a stavbách, buď pri príležitosti národných ceremónií, oficiálnych návštev zahraničných predstaviteľov štátov, alebo pri spúšťaní vlajok počas oficiálneho smútku. Oznamenie sa pošle všetkým prefektom, ktorí sú zodpovední za zabezpečenie dodržiavanie týchto pokynov.

Podľa obežníka č. 246 z 4. mája 1963, ktorý sa týka vyvesovania vlajok, je francúzska trikolóra jediným symbolom, ktorý má byť vyvesený na verejných budovách počas osláv štátnych sviatkov. Používanie národnej trikolóry v spojení s inými symbolmi pri príležitosti politických alebo straníckych podujatí či demonštrácií je zakázané obežníkom z 27. októbra 1970.¹⁷

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Článok 433-5-1 Trestného zákona uvádza: *v prípade verejného zneuctenia štátnej hymny alebo trojfarebnej vlajky počas podujatia organizovaného alebo regulovaného verejnými orgánmi je páchatel' potrestaný pokutou vo výške 7.500,- eur. Ak je urážka spáchaná v skupine, trestom je šesť mesiacov väzenia a pokuta vo výške 7.500,- eur.*

¹⁵ The Finnish Ministry of the Interior: The flag and coat of arms in commercial activities and trademarks. Dostupné na: <https://intermin.fi/en/flag-and-arms/the-flag-and-coat-of-arms-in-commercial-activities>

¹⁶ Ústava Francúzska. Dostupná na: <https://www.conseil-constitutionnel.fr/le-bloc-de-constitutionnalite/texte-integral-de-la-constitution-du-4-octobre-1958-en-vigueur>

¹⁷ ECPRD Request No. 4749 Use of foreign state symbols. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/624338>

Počas majstrovstiev sveta vo futbale v roku 2014 prijal starosta Nice Christian Estrosi zákaz používať vlajky cudzích štátov. Súdy rozhodli o jeho pozastavení a uviedli: „*Pokiaľ vlajka a jej používanie nepredstavuje skutočné narušenie verejného poriadku, nie je striktné dôvod na jej zákaz.*“¹⁸

8. Grécko

Štátnymi symbolmi Grécka sú štátna vlajka, štátny znak a štátna hymna. Štátny znak sa skladá z modrého štítu s bielym krížom obklopeným dvoma vavrínovými konármi. Znak sa používa predovšetkým na vojenských uniformách, gombíkoch a klobúkoch.

[Zákon 851/1978 o štátnej vlajke, vojenských vlajkách a insígniách prezidenta republiky](#) upravuje v úvodných ustanoveniach vzhľad **štátnej vlajky**.

Zákon ďalej stanovuje, že keď je vlajka vyvesená na prezidentskom paláci, v parlamente, na ministerstvách, ambasádach a konzulátoch Grécka, školách, vojenských táborech, ako aj na námorných plavidlách, musí:

- viať od 8:00 do západu slnka,
- byť na stožiaroch,
- a nesmie byť roztrhnutá ani inak poškodená.

Vlajku môžu vyvesiť občania v dňoch určených ministerstvom vnútra, ako aj pri športových podujatiach a iných podobných podujatiach.

- Vlajka nikdy nesmie:
 - byť poškodená písaním alebo prekrytím akýmkoľvek obrázkom či symbolom,
 - byť použitá na zakrytie sochy,
 - byť zavesená z okien alebo balkónov bez použitia stožiaru,
 - byť použitá na komerčné účely,
 - byť použitá ako logo pre akúkoľvek spoločnosť alebo organizáciu.

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Podľa čl. 8 zákona o štátnej vlajke: tí, ktorí nedodržia ustanovenia tohto zákona a prezidentských dekrétov, budú potrestaní odňatím slobody až na 2 mesiace alebo peňažným trestom alebo oboma týmito trestami.

¹⁸ Tamtiež.

V článku 191A Trestného zákona č. 4619/2019 s názvom „Znesvätenie symbolov alebo miest osobitného národného alebo náboženského významu“ sa uvádza: *Kto verejne odstráni, zničí, zdeformuje alebo znečistí oficiálnu vlajku štátu alebo znak alebo zvukovo zasiahne do verejného prednesu štátnej hymny, a tým ohrozí verejný poriadok, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky alebo pokutou.*

9. Holandsko

Štátnymi symbolmi Holandska sú štátna vlajka a štátna hymna.

Štátna vlajka – má tri vodorovné pruhy červenej, bielej a modrej farby. Počas sviatkov a v súvislosti s kráľovskou rodinou alebo počas diplomatických ciest do zahraničia visí nad vlajkou oranžová zástava. Neformálne je oranžová farba považovaná za symbol Holandska.

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

V Holandsku sa hanobenie štátnych symbolov nepovažuje za trestný čin. Napríklad pálenie alebo znevažovanie holandskej vlajky sa vnímajú ako súčasť slobody prejavu, ktorá je chránená podľa holandského práva. Preto sa za takéto činy ani neukladajú tresty.

10. Chorvátsko

Ústava Chorvátska v čl. 11 definuje tieto štátne symboly:

- štátny znak: je historický choroátsky erb založený na 25 striedajúcich sa červených a bielych (strieborných) poliach;
- vlajka: pozostáva z troch farieb – červenej, bielej a modrej, s historickým choroátskym erbom uprostred;
- štátna hymna: je „Ljepa naša domovino“.¹⁹

Opis znaku, vlajky a štátnej hymny, ako aj používanie a ochranu týchto štátnych symbolov upravuje zákon o znaku, vlajke a hymne Chorvátskej republiky a štandarde a stuhe prezidenta Chorvátskej republiky. Zákon hovorí, že štátne symboly Chorvátska sa majú používať vo forme, popise a texte ustanovenom ústavou a zákonom. Na znaku (erbe) a vlajke nemožno nič zmeniť. Výnimočne, ak to stanovuje štatút alebo iný predpis, môžu byť časti znaku alebo vlajky použité ako neoddeliteľná súčasť iných symbolov, ak to neuráža poveseň a dôstojnosť Chorvátskej republiky (čl. 4).

Je zakázané verejne vystavovať opotrebovaný, neupravený, roztrhaný alebo inak poškodený štátny znak alebo vlajku. Používanie znaku, vlajky a hymny je pri umeleckej a hudobnej tvorbe a na vzdelávacie účely dovolené, ak neuráža poveseň a dôstojnosť Chorvátska.

¹⁹ Ústava Chorvátska. Dostupná na: <https://www.zakon.hr/z/94/Ustav-Republike-Hrvatske>

➤ **Štátny znak (erb)** sa používa:

- na pečate a pečiatky štátnych a iných verejných subjektov;
- v oficiálnych názvoch orgánov sociálno-politických komunit, je vystavený na budovách, ktoré zastupujú Chorvátsko;
- v priestoroch budov štátnych a iných verejných orgánov, a v ceremoniálnych sálach týchto budov;
- v rámci úradných úkonov predsedu parlamentu, predsedu vlády, ako aj ďalších štátnych orgánov za podmienok, ktoré upravuje zákon;
- v diplomoch a osvedčeniach o ukončení štúdia a pri iných príležitostiach stanovených zákonom (čl. 8).

➤ **Štátna vlajka**

Čl. 10 zákona upravuje vzhľad vlajky.

Vlajka Chorvátskej republiky sa vyvesuje: *trvalo na budovách všetkých štátnych orgánov; počas sviatkov; počas obdobia smútku, keď je vztýčená na pol žrde a pri iných príležitostiach stanovených zákonom (čl. 11).*

Vlajka Chorvátskej republiky môže byť vystavená:

- pri verejných stretnutiach (politické, vedecké, kultúrne, umelecké a športové akcie atď.), ktoré sa konajú v Chorvátsku, v súlade s predpismi a zvykmi, ktoré sa týkajú týchto stretnutí;
- *v iných prípadoch, v ktorých jej použitie nie je v rozpore s právnymi predpismi (čl. 12).*

➤ **Sankcie za hanobenie štátnych symbolov**

Zákon o priestupkoch proti verejnému poriadku a pokoju v čl. 26 upravuje používanie symbolov a vlajok cudzích štátov takto: *Kto vztýči vlajky cudzieho štátu bez všeobecnej výzvy spoločensko-politickej organizácie alebo bez súhlasu správneho orgánu, ktorý má na starosti vnútorné záležitosti, bude potrestaný pokutou od 200,- do 1.000,- eur.*

V súvislosti s regulovaním štátnych symbolov iných štátov na športových podujatiach bol prijatý zákon o prevencii nepokojov na športových podujatiach. Nezákonným správaním je v zmysle tohto zákona akýkoľvek pokus priniesť, vyvesiť transparent, vlajku alebo iný predmet s textom, obrázkom, znakom alebo inou charakteristikou, ktorá vyjadruje alebo podnecuje nenávisť alebo násilie na základe rasovej, národnej, regionálnej alebo náboženskej príslušnosti.²⁰

Podľa čl. 27 zákona sa právnickej osobe uloží pokuta za priestupok, ak používa vlajku vo forme alebo obsahu, ktoré nie sú definované Ústavou alebo zákonom týmto zákonom; používa vlajku alebo štátny znak v rozpore s ustanoveniami tohto zákona; zobrazuje opotrebovaný, neupravený, roztrhaný alebo inak poškodený štátny znak alebo vlajku na verejnom mieste.

²⁰ ECPRD Request No. 4749 Use of foreign state symbols. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/624338>

V § 349 [Trestného zákona](#) je upravený trestný čin „Poškodenie dobrého mena Chorvátskej republiky: *Kto verejne zosmiešňuje, pohŕda alebo hrubo znevažuje Chorvátsku republiku, jej vlajku, štátny znak alebo hymnu, potrestá sa trestom odňatia slobody až na jeden rok.*

11. Litva

Oficiálne litovské štátne symboly sú upravené v [Ústave](#) a pozostávajú zo štátnej vlajky, znaku a štátnej hymny. Ústava v čl. 15 a 16 stanovuje, že *farby vlajky štátu sú žltá, zelená a červená. Štátny znak je biely Vytis (rytier) v červenom poli. Štátna hymna je „Tautiška giesmė“ od Vinco Kudirkosa.*²¹

➤ Štátna vlajka

[Zákon o štátnej vlajke](#) upravuje oficiálne zásady a postup používania vlajky v Litve. Štátna vlajka sa používa na budovách parlamentu, v sídle prezidenta republiky, vlády a ministerstiev; Ústavného súdu a ostatných súdov; úradu generálneho prokurátora; Litovskej banky; na štátnych hraniciach, na medzinárodných letiskách, v prístavoch a na iných štátnych inštitúciách.

Ďalej sa štátna vlajka môže používať:

- na miestach medzinárodných verejných podujatí s inými vlajkami v súlade s požiadavkami medzinárodných protokolov;
- v športových arénach počas majstrovstiev a súťaží, na medzinárodných športových turnajoch, na ktorých sa zúčastňujú národné tímy Litvy, na obradoch udeľovania cien víťazom medzinárodných turnajov, ktorí zastupujú športové tímy;
- v dňoch výročí alebo pri príležitosti verejných podujatí, spôsobom predpísaným vládou.

Občania Litvy, ako aj iné osoby musia rešpektovať štátnu vlajku. Podľa čl. 11 zákona, môže byť štátna vlajka Litvy použitá na dekoratívne účely iba spôsobom, ktorý ju nezneuctí.

➤ Štátny znak

[Zákon o štátnom znaku, iných erboch a heraldických znakoch Litovskej republiky](#) upravuje používanie štátneho znaku a aj ďalších historických národných symbolov Litvy.

Štátny znak sa používa na úradných dokumentoch, heraldických pečatiach, publikáciách a vizitkách štátnych inštitúcií a štátnych orgánov ako je parlament, prezident, vláda.

➤ Úprava alebo zmena schválených vzorov

Podľa čl. 11 zákona o štátnom znaku *upraviť alebo zmeniť tvar alebo farby schváleného znaku je možné len so súhlasom Litovskej heraldickej komisie a inštitúcie, ktorá schválila vzor, pokiaľ sa preukáže*

²¹ Ústava Litvy. Dostupná na: <https://www.lrs.lt/home/Konstitucija/Konstitucija.htm>

opodstatnenosť takejto zmeny (napr. nový ikonografický materiál, historické zdroje potvrdzujúce opodstatnenosť zmeny erbu).

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Znesvätenie štátnej vlajky Litvy sa trestá podľa postupu stanoveného Trestným zákonom v čl. 127. *Kto verejne odtrhol, roztrhal, zlomil, zničil, znetvoril či inak zneuctil vlajku alebo štátny znak Litvy alebo verejne zosmiešňoval hymnu, potrestá sa peňažným trestom alebo odňatím slobody až na dva roky.*

Rovnako sa potrestá ten, kto znesväti symboly cudzieho štátu, Európskej únie alebo medzinárodnej verejnej organizácie (čl. 128 TZ).

12. Lotyšsko

Štátnymi symbolmi Lotyšska sú štátna vlajka, štátny znak a hymna.

Zákon o štátnom znaku upravuje jeho používanie, ochranu a ďalšie pravidlá. Stanovuje, ako sa má štátny znak používať a aké sú sankcie za jeho nesprávne použitie. V úvodných ustanoveniach sa uvádza, že každý je povinný zaobchádzať so štátnym znakom s úctou.

Vzhľad a jednotné zásady používania štátnej vlajky sú upravené v zákone o štátnej vlajke Lotyšska. Čl. 2 zákona uvádza, že štátna vlajka Lotyšska je karmínovočervená s bielym vodorovným pruhom.

Štátna vlajka sa vyvesuje na verejných a obytných budovách počas sviatkov, výročí a výnimočných dní. Môže sa používať aj pri ľudových, náboženských a rodinných oslavách, pamätných dňoch a iných príležitostiach, pričom sa jej musí prejavovať náležitá úcta (čl. 7).

Zakázané je používať štátnu vlajku Lotyšska v blízkosti budov v havarijnom stave alebo takých, ktorých fasáda sa opravuje, a na iných nevhodných miestach. Zákon tiež upravuje, že je zakázané používať poškodenú, vyblednutú, špinavú alebo inak nevhodnú štátnu vlajku.

Štátna vlajka Lotyšska sa môže používať na dekoratívne účely, pričom je potrebné zabezpečiť jej náležitú úctu.

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Pokuta sa uloží za tieto priestupky:

- nevyvesenie štátnej vlajky Lotyšska v určené dni alebo v prípadoch, ktoré stanovil parlament, kabinet ministrov či miestne samosprávy,
- pri porušení pravidiel používania vlajky podľa právnych predpisov sa fyzickým a právnickým osobám udelí napomenutie,
- distribúciu vlajky, ktorá nezodpovedá požiadavkám stanoveným v právnych predpisoch,
- verejné prejavovanie neúcty voči štátnej vlajke.

Za porušenie pravidiel používania štátnej vlajky Lotyšska sa považujú aj odchýlky od normatívnych predpisov týkajúcich sa šírky, dĺžky, odtieňov farieb alebo pomeru červených a bielych pruhov (čl. 23 zákona).

V Lotyšsku je trestný čin hanobenia štátnych symbolov upravený v [Trestnom zákone](#) v čl. 93, podľa ktorého: *za poškodenie, roztrhnutie, rozbitie, zničenie alebo iné hanobenie štátneho znaku či štátnej vlajky Lotyšska, ako aj za verejné hanobenie štátnej hymny sa uloží trest odňatia slobody až na dobu troch rokov, verejné práce alebo pokuta.*

[Zákon o bezpečnosti na verejných podujatiach](#) v § 4 ods. 4 zakazuje účastníkom verejného podujatia používať aj v upravenej podobe symboly, vrátane hymny, vlajok, kusov odevu, doplnkov, ktoré možno jasne identifikovať ako symboly bývalého ZSSR, bývalých republík ZSSR a nacistického Nemecka. Výnimkou je ich používanie na vzdelávacie, umelecké a vedecké účely.

13. Maďarsko

Podľa čl. I [ústavy](#) medzi štátne symboly Maďarska patrí znak, vlajka a hymna.

Používanie štátnych symbolov sa riadi [zákonom o používaní znaku a vlajky Maďarska, ako aj štátnych vyznamenaní](#).

- **Štátny znak** – sú oprávnení používať v priebehu svojho funkčného obdobia bez povolenia: prezident, členovia parlamentu a vlády, Štátny kontrolný úrad, Maďarská národná banka, ústredné orgány štátnej správy, maďarské ozbrojené sily, súdy, rovnako ako aj orgány verejnej správy a samosprávy a ďalší.

Fyzické osoby, právnické osoby ani neregistrované organizácie nemôžu používať znak alebo jeho časť ako symbol svojej organizácie počas svojej činnosti, s výnimkou vyššie uvedených subjektov. Toto oprávnenie im môže priznať iba zákon.²²

- **Štátna vlajka** – počas štátnych sviatkov sa vlajka Maďarska musí zdvihnúť so všetkou vážnosťou a cťou pred budovou parlamentu.

Štátna vlajka sa tiež používa na verejných budovách a inštitúciách: parlamentu, prezidenta, Ústavného súdu, Štátneho kontrolného úradu, Centrálny banky Maďarska, ústredných orgánov štátnej správy, maďarských obranných síl a iných verejnoprávných inštitúcií.

Ako prejav príslušnosti k národu jednotlivci môžu používať štátny znak a vlajku v rámci limitov stanovených zákonom. Príležitostné používanie štátneho znaku a vlajky je povolené počas

²² ECPRD Request No. 3382 State symbols. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/270164>

štátnych sviatkov, na politických, hospodárskych, vedeckých podujatiach a na iných národne významných spomienkových akciách, ako aj pri vojenských počtách. Počas používania štátneho znaku a vlajky musí byť zachovaná ich dôstojnosť a česť (§ 11 a 12 zákona).

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Podľa § 334 Trestného zákona sa hanobenia národného symbolu dopustí ten, *kto na verejnosti použije urážlivý alebo znevažujúci prejav voči maďarskej hymne, vlajke, znaku, alebo ich iným spôsobom zhanobí, bude potrestaný trestnom odňatím slobody až na jeden rok.*

Používanie a šírenie symbolov autoritárskych režimov, a to nacistického Nemecka, bývalého ZSSR, resp. symbolu Strany šíповých krížov na verejných podujatiach napĺňa skutkovú podstatu priestupku podľa § 335 Trestného zákona, pokiaľ sa nepreukáže, že išlo o trestný čin.

Podľa § 71 ods. 1 písm. d) zákona o športe, účastník športového podujatia nemôže vnášať písomné a grafické vyhotovenie textov a vyhlásení, zástav, alebo iných symbolov, ktoré smerujú k potláčaniu základných práv a slobôd.²³ Toto ustanovenie sa však netýka používania štátnych symbolov iných štátov.

14. Nemecko

Štátnymi symbolmi Nemecka sú štátna vlajka a štátna hymna. Ústava opisuje vlajku v čl. 22 ods. 2 takto: *Spolková vlajka má tri pruhy – čierny, červený a zlatý.*²⁴

Osobitné ustanovenia o vyvesení vlajky na úradných budovách všetkých spolkových úradov a agentúr, ako aj právnických osôb, inštitúcií a nadácií, sú obsiahnuté vo vyhláske o označovaní budov vydanéj spolkovou vládou. Ak v budove sídli niekoľko spolkových úradov, za označenie je zodpovedný orgán, ktorý budovu spravuje. Na rozdiel od vlajok na budovách, vlajkovanie vo vnútri budov vyhláška neupravuje. Vyhláška stanovuje dni, kedy má byť vlajka vyvesená, a tiež reguluje usporiadanie vlajky počas zvláštnych príležitostí.²⁵

Používanie spolkovkej vlajky občanmi (bez orla) je a chránené v rámci základných práv v čl. 2 a 5 ústavy. Každý môže slobodne vyvesiť spolkovú vlajku doma alebo na podujatiach, pokiaľ nie je znevažovaná.

²³ Zákon o športe. Dostupný na: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0400001.tv>

²⁴ Ústava Nemecka. Dostupná na: <https://www.gesetze-im-internet.de/gg/BJNR000010949.html>

²⁵ Rechtsgrundlagen der Beflaggung. Dostupné na: <https://www.protokoll-inland.de/Webs/PI/DE/beflaggung/allgemeines/rechtsgrundlagen/rechtsgrundlagen-der-beflaggung-node.html>

Spolková vláda nemá predpisy týkajúce sa používania cudzích vlajok súkromnými osobami alebo spoločnosťami v Nemecku. Štátne vlajky sa často používajú najmä na veľtrhoch, športových a iných podujatiach. S vlajkou sa musí zaobchádzať tak, aby bola zachovaná dôstojnosť štátneho symbolu. Nemala by sa dotýkať zeme ani pri vztyčovaní, ani pri sťahovaní.²⁶

Vlajky majú presne určenú hierarchiu používania. Vo všeobecnosti má štátna vlajka vždy prednosť pred vlajkami spolkových krajín a miest. Ak je pred budovou vyvesených niekoľko vlajok, existujú predpisy o ich poradí. Existujú spolkové nariadenia o označovaní, ktorými sa väčšina štátov riadi. Pokiaľ ide o medzinárodné vlajky, neexistuje žiadna hierarchia. Národné vlajky sú medzinárodne považované za rovnocenné. Preto sa vlajky vyvesujú podľa abecedného poradia názvov krajín. Fyzické osoby môžu používať iba neutrálnu štátnu vlajku s tromi farbami (čierna-červená-zlatá) alebo neutrálnu verziu vlajky príslušnej spolkovej krajiny. Ak je na vlajke spolkový orol alebo štátny znak, ide o služobnú vlajku, ktorá sa nesmie používať ani súkromne, ani na úrovni obcí.²⁷

Používanie vlajky na námorných a vnútrozemských plavidlách upravuje [zákon o vlajkových právach](#).

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Hanobenie štátu a jeho symbolov je upravené v § 90a Trestného zákona: Každý kto verejne, na zhromaždení uráža alebo znevažuje Spolkovú republiku Nemecko alebo niektorý z jej spolkových štátov alebo hanobí farby, vlajku, štátny znak alebo hymnu potrestá sa odňatím slobody až na tri roky alebo peňažným trestom. Rovnako bude potrestaný ten, kto verejne vystavenú vlajku alebo štátny znak Spolkovej republiky Nemecko odstráni, zničí, poškodí alebo znefunkční.

Páchatel' bude potrestaný odňatím slobody až na päť rokov alebo peňažným trestom, ak svoj čin vykonáva zámerne s cieľom podporiť aktivity proti existencii Spolkovej republiky Nemecko alebo proti ústavným princípom.

Hanobenie symbolov Európskej únie upravuje § 90c Trestného zákona, podľa ktorého *ten, kto znevažuje vlajku alebo hymnu EÚ dostane peňažný trest alebo trest odňatia slobody až na tri roky.*

Poškodzovanie alebo ničenie cudzích vlajok alebo štátnych znakov sa trestá podľa § 104 Trestného zákona odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom.

Priestupku sa podľa § 124 zákona o správnych deliktoch dopustí ten, kto neoprávnene použije štátny znak Spolkovej republiky Nemecko alebo niektorej spolkovej krajiny, alebo spolkového orla, alebo zodpovedajúcu časť znaku spolkovej krajiny, alebo úradnú vlajku Spolkovej republiky Nemecko alebo niektorej spolkovej krajiny. Za priestupok môže byť uložená pokuta do výšky 1.000,- eur.

²⁶ Hinweise zur Beflaggung. Dostupný na: <https://www.protokoll-inland.de/Webs/PI/DE/beflaggung/allgemeines/hinweise-zur-beflaggung/hinweise-zur-beflaggung-node.html>

²⁷ Der korrekte Umgang mit Flaggen. Dostupný na: https://www.planet-wissen.de/gesellschaft/kommunikation/flaggen_und_fahnen/pwiederkorrekteumgangmitflaggen100.html

15. Poľsko

Čl. 28 ústavy stanovuje, že štátnymi symbolmi Poľska sú *štátny znak, červená a biela farba a štátna hymna*.²⁸

- **Štátny znak** používajú verejné subjekty ako súdy, štátne školy, ozbrojené sily. Tiež sa používa v priestoroch štátnych úradov, v poslaneckých a tiež v diplomatických kanceláriách. Štátny znak sa využíva aj na oblečení poľskej olympijskej reprezentácie.²⁹
- **Poľská vlajka** má dve základné farby, ktorými sú červená a biela. Tradične je národná vlajka vyhradená na informatívne alebo slávnostné účely. Jedna vlajka na verejnej budove označuje jej oficiálnu funkciu. Viaceré vlajky sa zvyčajne používajú na ozdobenie verejných aj súkromných budov pri príležitosti špeciálnych udalostí, ako sú štátne sviatky.

Vlajky v Poľsku sa používajú skôr na základe zaužívaného vlajkového protokolu, než na základe právnych predpisov. Pravidlá pre vystavovanie štátnej vlajky sú upravené [zákonom o štátnom znaku, farbách a hymne Poľskej republiky a o štátnych pečatiach](#). Podľa čl. 7 tohto zákona sa štátna vlajka vyvesuje na budovách alebo pred budovami štátnych alebo vládnych orgánov, ako sú parlament, prezident, vláda. Štátna vlajka so znakom Poľskej republiky sa vyvesuje na diplomatických a konzulárnych budovách. Mala by byť tiež vystavená na civilných letiskách a v prístavoch (čl. 8). Každý môže používať poľskú vlajku, najmä počas národných a kultúrnych podujatí, ak to robí s rešpektom.

Na predajných predmetoch sa nesmú umiestňovať štátne symboly Poľska, avšak erb alebo farby Poľska môžu byť použité v umelecky spracovanej forme (§ 16 zákona).

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Právom a povinnosťou každého poľského občana a všetkých štátnych orgánov a inštitúcií je používať štátne symboly s „s úctou a rešpektom“.

Podľa čl. 137 § 1. [Trestného zákona](#): *Kto verejne uráža, ničí, poškodzuje alebo odstraňuje znak, zástavu, vlajku, štandardu, vlajku alebo iný štátny symbol, podlieha pokute, alebo trestu odňatia slobody až na jeden rok. Tomu istému trestu podlieha ten, kto na území Poľska uráža, ničí, poškodzuje alebo odstraňuje znak, zástavu, vlajku, štandardu, vlajku alebo iný symbol cudzieho štátu.*

Priestupku proti verejnému poriadku a pokoju sa dopustí ten, *kto poruší ustanovenia o znaku, farbách a hymne. Sankciou za takéto porušenie je pokuta alebo odňatie slobody* (čl. 49 ods. 2 priestupkového zákona).³⁰

²⁸ Ústava Poľska. Dostupná na: <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>

²⁹ ECPRD Request No. 3382 State symbols. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/270164>

³⁰ Priestupkový zákon. Dostupný na: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19710120114/U/D19710114Lj.pdf>

16. Portugalsko

Štátnymi symbolmi Portugalska sú štátna vlajka a štátna hymna. Štátne symboly sú zakotvené v [čl. 11 ústavy](#), podľa ktorej je štátna vlajka symbolom suverenity, nezávislosti, jednoty a celistvosti Portugalska. Štátna hymna je *A Portuguesa*.

- **Štátna vlajka** – pravidlá používania štátnej vlajky upravuje [zákon č. 150/87](#): *Štátna vlajka ako symbol vlasti by mala byť rešpektovaná všetkými občanmi* (čl. 1).

Štátna vlajka je vztýčená na civilných alebo vojenských budovách označených ako národné pamiatky a na ostatných verejných budovách či priestoroch regionálnej, miestnej správy a správy autonómnych oblastí, ako aj na sídlach verejných inštitúcií. Štátnu vlajku môžu používať aj verejné a súkromné inštitúcie alebo fyzické osoby za podmienok, že budú dodržané platné právne a protokolárne postupy (čl. 4).

Pri verejných podujatiach, musí byť štátna vlajka na čestnom mieste, nikdy sa nesmie používať spôsobom, ktorý by mohol naznačovať neúctu k vlajke (čl. 10).

- **Sankcie za hanobenie štátnych symbolov**

Trestného činu „Znesvätenia národných a regionálnych symbolov“ podľa [§ 332 Trestného zákona](#) sa dopustí ten, kto verejne, slovnou, gestami alebo iným spôsobom znevažuje republiku, vlajku alebo hymnu, štátny znak alebo symboly portugalskej suverenity, alebo im neprejaví patričnú úctu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom až do 240 dní (vypočítaných podľa príjmu obžalovaného). Ak sú uvedené skutky spáchané proti autonómnym regiónom, regionálnym vlajkám alebo hymnám, alebo symbolom príslušnej autonómie, páchatel' bude potrestaný odňatím slobody až na jeden rok alebo pokutou do 120 dní.

Čl. 323 zakazuje aj zneuctenie zahraničných symbolov zvrchovanosti či symbolov medzinárodných organizácií, ktorých je Portugalsko členom. Tresty sú rovnaké ako pri regionálnych symboloch. Podmienkou je, aby malo Portugalsko s dotknutou stranou diplomatické styky a aby bola v týchto ustanoveniach vzájomná reciprocita.

17. Rakúsko

[Ústava Rakúska](#) v článku 8a uvádza usporiadanie a farby štátnej vlajky.

Spolkový zákon zakazujúci používanie symbolov skupiny Islamský štát a iných skupín (zákon o symboloch) č. 103/2014 taxatívne vymenúva tie symboly, ktoré je zakázané používať na verejnosti. Ide o symboly Islamského štátu, Al-Káidy, Moslimského bratstva, zoskupenia Sivých vlkov, Kurdskej strany pracujúcich, skupiny Hamas, skupiny ustašovcov, vojenskej časti skupiny Hizballáh, symboly

skupín, ktoré sú v právnych aktoch Európskej únie uvedené ako teroristické skupiny, korporácie alebo iné organizácie, skupiny, ktoré sú nástupníckymi organizáciami uvedených skupín.

Symboly predchodcov, menovite nacistického Nemecka ďalej upravuje spolkový zákon o zákaze národného socializmu a spolkový zákon o insígniách. Uvedené zákony upravujú všeobecný zákaz používania týchto symbolov na verejnosti.

[Spolkový zákon o štátnom znaku a iných štátnych symboloch Rakúskej republiky č. 159/1984 \(zákon o znaku\)](#) definuje štátny znak, pečať a vlajku Rakúska a tiež uvádza, kto ich môže používať (spolkový prezident, predseda Národnej rady a Spolkovej rady, predseda Dvora audítorov, členovia spolkovej vlády, štátni tajomníci a ďalší).

Používanie vyobrazení spolkového znaku a vlajky Rakúska je povolené, pokiaľ nevzbudzujú dojem predstierania verejnej moci alebo nepoškodzujú dobré meno Rakúska (§ 7).

Používanie vyobrazení štátneho znaku na športovom oblečení národných tímov alebo Rakúskym olympijským výborom je povolené. Rovnako priestory podujatí môžu byť ozdobené červeno-bielo-červenými vlajkami a vyobrazeniami štátneho znaku. Umiestňovanie nápisov, kresieb a obrázkov na rakúskych zástavách a vlajkách je neprípustné, rovnako ako používanie národných farieb a štátneho znaku na predmetoch určených na spotrebu. Ak sú farby Rakúska, napríklad vo forme malej vlajky, umiestnené na vozidle, je potrebné dbať na ich bezpečné upevnenie a zabezpečiť, aby sa čo najviac zabránilo ich znečisteniu.³¹

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Každý, kto úmyselne poruší zákaz používania symbolov skupiny Islamský štát a iných skupín, dopustí sa správneho deliktu a správny orgán mu uloží pokutu do 10.000,- eur alebo trest odňatia slobody do 1 mesiaca. Každému, kto už bol podľa tohto ustanovenia právoplatne potrestaný, bude uložená pokuta do 20.000,- eur alebo trest odňatia slobody až na 6 týždňov (§ 3 zákona o symboloch).

Zákon o znaku stanovuje v § 8, že ak niekto neoprávnene používa štátny znak, pečať, vlajku alebo používa vyobrazenia štátneho znaku alebo vyobrazenia vlajky Rakúska, alebo samotnú vlajku spôsobom, ktorý môže predstierať verejnú moc alebo poškodiť dobré meno Rakúska, dopúšťa sa správneho deliktu a bude potrestaný správnym orgánom pokutou až do výšky 3.600,- eur.

Znevažovania štátnych symbolov Rakúska sa podľa § 248 ods. 2 [Trestného zákona](#) dopustí ten, kto znevažuje vlajku Rakúska alebo vlajku ktorejkoľvek z jej spolkových krajín vyvesenú pri verejných podujatiach alebo na verejných miestach, štátny znak alebo hymnu. Za tento čin hrozí trest odňatia slobody až na šesť mesiacov alebo peňažná pokuta.

³¹ Die Symbole der Republik. Dostupné na:
https://www.bmi.gv.at/magazinfiles/2006/11_12/files/wappen_und_flaggen.pdf

Hanobenie cudzích štátnych symbolov je zakázané podľa § 317 Trestného zákona. Vztyčovanie vlajok počas osláv športového víťazstva sa vo všeobecnosti nepovažuje za čin podľa § 317 Trestného zákona. Štatistiky justičnej kriminality za posledné roky ukazujú, že nebolo zaznamenané žiadne odsúdenie podľa tohto paragrafu.³²

18. Rumunsko

Podľa čl. 12 [ústavy](#) má rumunská vlajka tri farby usporiadané vertikálne: modrú, žltú a červenú. Štátna hymna je *Prebud' sa, Rumun!*

Spôsob používania, vystavenia a ochrany rumunskej štátnej vlajky je upravený [zákonom č. 75/1994 o vyvesení rumunskej vlajky, spievaní štátnej hymny a používaní pečatí s erbom Rumunska orgánmi verejnej moci a inštitúciami](#). Tento zákon špecifikuje, že rumunská vlajka musí mať predpísaný vzhľad, ktorý je bližšie špecifikovaný v prílohe zákona.

Rumunská vlajka musí byť trvalo vyvesená na budovách a úradoch verejných orgánov a inštitúcií, v sídlach politických strán, odborových zväzov, vzdelávacích a kultúrnych inštitúcií, na hraničných priechodoch, ako aj na letiskách. Podľa protokolárnych zvyklostí veje tiež na sídlach diplomatických misií a konzulárnych úradoch rumunského štátu v zahraničí. Rumunská vlajka môže byť dočasne vyvesená pri príležitosti štátnych sviatkov; taktiež počas slávností a oficiálnych obradov regionálneho, celoštátneho a medzinárodného charakteru na miestach, kde sa konajú. Musí sa používať aj pri príležitosti oficiálnych návštev hláv štátov a vysokých politických predstaviteľov. Vlajka sa používa aj pri príležitosti športových súťaží, na štadiónoch a iných športových základniach, počas volebných kampaní, v sídlach úradov, volebných komisií a volebných miestností. Počas vojenských obradov je vlajka vyvesená podľa vojenských predpisov. Štátnu vlajku môžu bez obmedzení vztýčiť fyzické osoby v mieste ich bydliska alebo právnické osoby v ich sídle. Vlajky iných krajín možno na území Rumunska vyvesiť len spolu so štátnou vlajkou a len pri príležitosti oficiálnych štátnych návštev, slávností a medzinárodných stretnutí, na úradných budovách a verejných miestach zriadených v súlade so zákonom.³³

Občania sú povinní prejavovať úctu k vlajke a štátnej hymne Rumunska a nedopustiť sa žiadneho konania, ktoré by ich urážalo (čl. 20).

³² ECPRD Request No. 4749 Use of foreign state symbols. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/624338>

³³ Flag of Romania. Dostupné na: https://en.wikipedia.org/wiki/Flag_of_Romania

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

[Rozhodnutie vlády č. 1157 z 21. novembra 2001](#) upravuje okrem iného aj pravidlá vyvesovania rumunskej vlajky. V čl. 24 rozhodnutia sú uvedené konania, ktoré sa považujú za priestupky:

- vyvesenie vlajky Rumunska iného tvaru, rozmerov a s inou intenzitou farieb, ako sú stanovené zákonom;
- nevyvesenie vlajky verejnými orgánmi a inštitúciami;
- vyvesenie vlajky Rumunska v nevhodnom stave;
- vztýčenie vlajky na úradných budovách, budovách okresných úradov v rozpore s týmto rozhodnutím
- nevyvesenie vlajky počas špeciálnych udalostí alebo počas určitých ceremónií (športové súťaže). Takéto porušenia sú sankcionované pokutou.³⁴

Každý prejav vyjadrujúci pohrdanie symbolmi Rumunska, sa trestá odňatím slobody od 6 mesiacov do 3 rokov podľa čl. 236 [Trestného zákona](#).

19. Slovinsko

Štátnymi symbolmi Slovinska sú štátny znak, vlajka a hymna. Opisuje ich [čl. 6 ústavy](#).

Znak, vlajka a hymna sa musia používať v súlade s ústavou a tiež so [zákonom o znaku, vlajke a hymne Slovinska a o slovinskej národnej vlajke](#). Slovinci majú v platnosti aj [Nariadenie o používaní vlajky a hymny EÚ](#).

➤ Štátna vlajka

Čl. 6 tohto zákona uvádza: *Ak sú znak alebo vlajka pri oficiálnych príležitostiach umiestnené, položené alebo vyvesené spolu so slovinskou národnou vlajkou, s vlajkami talianskej alebo maďarskej národnostnej menšiny, s vlajkami miestnych samospráv, s vojenskými alebo cudzími vlajkami, prípadne spolu s inými symbolmi, musia byť umiestnené na čestnom mieste.*

Znak, vlajku alebo slovinskú štátnu vlajku nie je dovolené používať, ak sú poškodené alebo nevhodné na použitie. Tiež ich nemožno používať v rozpore s verejným poriadkom alebo spôsobom, ktorý znižuje dôstojnosť Slovinska (čl. 7).

Znak, vlajka alebo text hymny sa nesmú registrovať ani používať ako ochranné známky, dizajny alebo vzory, ani na označovanie tovaru alebo služieb.

³⁴ ECPRD Request No. 4749 Use of foreign state symbols. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/624338>

- Vlajka je trvalo vyvesená:
 - na budovách, v ktorých sídli prezident republiky, Národná rada a vláda;
 - na území hraničných priechodov;
 - na budovách zastupiteľských úradov Slovinska v zahraničí a na dopravných prostriedkoch, ktoré používa vedúci zastupiteľského úradu;
 - na lodiach a iných plavidlách; lietadlách a iných verejných dopravných prostriedkoch.
- Vlajka môže byť vyvesená:
 - na medzinárodných stretnutiach, športových, kultúrnych a iných súťažiach, na humanitárnych, vojenských a iných akciách;
 - na verejných podujatiach, ktoré sú dôležité pre Slovinsko a ktoré určuje vláda;
 - v ostatných prípadoch, ak použitie vlajky nie je v rozpore so zákonom.
- **Štátny znak** – sa používa na označenie štátnych hraníc a budov hraničnej kontroly, v priestoroch a objektoch štátnych orgánov, na budovách zastupiteľských úradov Slovinska v zahraničí atď.

Štátny znak sa môže tiež používať: počas medzinárodných stretnutí, športových, kultúrnych a iných súťaží, počas humanitárnych a ďalších akcií, a to v súlade s pravidlami a zvykmi týchto akcií, na lodiach a iných plavidlách; lietadlách a iných prostriedkoch verejnej dopravy, v úradných budovách miestnej samosprávy.

Používanie štátnych symbolov iných štátov upravuje zákon o štátnych symboloch Slovinska a zákon o verejnom poriadku. Vo všeobecnosti platí, že vlajky cudzích štátov sa môžu používať iba vtedy, ak ich zobrazovanie nepoškodzuje dobré meno Slovinska alebo cudzieho štátu, a to primerane na miestach a spôsobom ustanoveným v týchto zákonoch, vrátane medzinárodných športových podujatí alebo iných verejných podujatí.

➤ **Sankcie za hanobenie štátnych symbolov**

Podľa § 297 ods. 4 Trestného zákona, ak páchatel' vykoná čin násilím, hrubým správaním, ohrožovaním bezpečnosti, znevažovaním etnických, národnostných, národných alebo náboženských symbolov, poškodením cudzích majetkov, znesvätením pomníkov, pamätných miest alebo hrobov, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.³⁵

20. Španielsko

Štátnymi symbolmi Španielska sú štátny znak a štátna vlajka. Podľa článku 4 Ústavy znak Španielska tvoria tri vodorovné pruhy: červený, žltý a červený.

Ústava uznáva vlajky a zástavy autonómnych spoločenskostí. Tie sa používajú spoločne s vlajkou Španielska na verejných budovách a počas oficiálnych ceremónií. Vlajka Španielska symbolizuje národ; je znakom suverenity, nezávislosti, jednoty a celistvosti krajiny.

Zákon č. 39/1981 o používaní španielskej vlajky a ostatných znakov a symbolov stanovuje:

³⁵ Trestný zákon. Dostupný na: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO5050>

Čl. 3.2: „Vlajka Španielska je jedinou vlajkou, ktorá bude vyvesená v sídle ústavných orgánov štátu a v sídle ústredných orgánov štátnej správy.“

Čl. 3.3: „Vlajka Španielska je jedinou vlajkou, ktorá bude vyvesená na stožiaroch verejných vojenských budov a na kasárňach, lodiach, lietadlách a akýchkoľvek iných zariadeniach ozbrojených síl a štátnych bezpečnostných síl.“

Čl. 6.2: „Ak sa popri nej použijú iné vlajky, vlajka Španielska musí mať popredné a čestné miesto a ostatné vlajky nesmú byť väčšie.“

Na španielskej vlajke je zakázané používanie akýchkoľvek symbolov alebo akronymov politických strán, odborov, združení či súkromných subjektov.

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Zákon č. 19/2007 proti násiliu, rasizmu, xenofóbii a intolerancii na športových podujatiach upravuje zákaz používania cudzích štátnych symbolov. Podľa čl. 2 ods. 1 písm. b) tohto zákona, používanie transparentov, symbolov, znakov alebo nápisov, ktoré svojím obsahom podnecujú alebo nabádajú k násilnému či teroristickému správaniu a ohrozujú ostatných účastníkov na športoviskách, v ich blízkosti alebo v dopravných prostriedkoch, je zakázané.³⁶

Urážky alebo hanobenie Španielska, jeho autonómnych spoločenstiev alebo jeho symbolov, či už slovom, písomne alebo iným spôsobom, vykonané na verejnosti, sa trestajú trestom odňatia slobody od 7 do 12 mesiacov podľa § 543 Trestného zákona.

21. Švédsko

Zákon o vlajke Švédska č. 1982: 269 upravuje vzhľad a používanie štátnej vlajky. Švédska vlajka je modrá so žltým krížom. Presné farebné odtiene švédskej vlajky sú špecifikované v nariadení 1983: 826. V nariadení 1994: 657 o používaní trojitého znaku, sú špecifikované vojenské orgány, ktoré môžu používať trojitý vojenský znak.

Ustanovenie § 4 zákona o vlajke uvádza, že *vlajka nesmie byť ozdobená značkami, písmenami alebo inými znakmi vo väčšom rozsahu, ako je uvedené v zákone*.³⁷

³⁶ ECPRD Request No. 4749 Use of foreign state symbols. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/624338>

³⁷ Zákon o vlajke Švédska. Dostupný na: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1982269-om-sveriges-flagga_sfs-1982-269/

Neexistujú predpisy určujúce, kedy sa má vlajka vyvesiť, okrem pravidiel pre švédske ozbrojené sily. Podľa nich má byť vlajka vztýčená od marca do októbra od 8.00 hod. a počas zvyšku roka od 9.00 hod. Vlajka sa zvesí po západe slnka, najneskôr však do 21.00 hod. Na vojenských lodiach zostáva vyvesená celý deň.

➤ Sankcie za hanobenie štátnych symbolov

Nie sú upravené trestné sankcie za nesprávne používanie švédskej vlajky a znaku.

22. Taliansko

Oficiálnymi symbolmi Talianska sú vlajka, znak a hymna. Iba vlajka je výslovne uvedená v talianskej ústave. Podľa čl. 12 ústavy vlajka pozostáva z troch zvislých pásov rovnakej veľkosti, zelenej, bielej a červenej farby.³⁸

Zákon č. 22/1998 obsahuje všeobecné ustanovenia o používaní vlajky Talianska a vlajky EÚ. Podľa čl. 2 tohto zákona, *vlajka Talianska a vlajka Európskej únie sa vyvesujú na vonkajšej strane budov, v ktorých sídlia: a) ústavné orgány, ako aj sídlo vlády počas zasadnutia Rady ministrov; b) ministerstvá; c) regionálne, provinčné a obecné rady počas ich zasadnutí; d) súdy; e) štátne školy a univerzity.*

Právne predpisy týkajúce sa používania a vyvesovania talianskej a európskej vlajky na verejných budovách sa vzťahuje aj na vlajky cudzích štátov. Konkrétne dekrét prezidenta Talianskej republiky č. 121 zo 7. apríla 2000 v čl. 8 stanovuje, že vlajky cudzích krajín môžu byť vyvesené vonku a vo vnútri verejných budov len počas medzinárodných konferencií, stretnutí a podujatí alebo pri oficiálnych návštevách zahraničných osôb a na ceremoniálne účely, pokiaľ nie sú na konkrétne príležitosti stanovené iné protokolové pravidlá určené vládou. Vlajky musia byť vyvesené v správnom stave a správnom spôsobe; na vlajkách ani na stožiaroch sa nesmú umiestňovať žiadne obrázky alebo texty (čl. 9).

Dekrét predsedu talianskej vlády zo 14. apríla 2006 v čl. 32 uvádza, že na verejných budovách môžu byť vlajky cudzích krajín alebo medzinárodných organizácií vyvesované „len pri oficiálnych návštevách zahraničných úradníkov alebo pri medzinárodných stretnutiach a len počas trvania udalosti alebo na pripomenutie zvláštnych príležitostí“.³⁹

³⁸ Ústava Talianska. Dostupná na: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:costituzione:1947-12-27~art12>

³⁹ ECPRD Request No. 2178 Hoisting of foreign national flag. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/153728>

➤ **Sankcie za hanobenie štátnych symbolov**

Podľa čl. 292 [Trestného zákona](#), kto uráža alebo neúctivo zobrazuje národnú vlajku alebo štátny znak, bude potrestaný pokutou od 1.000,- do 5.000,- eur. Trest sa zvýši na 5.000,- až 10.000,- eur, ak sa rovnaký čin spácha počas verejnej slávnosti alebo oficiálnej ceremónie. Kto verejne a úmyselne zničí, roztrhne, poškodí, národnú vlajku alebo iný štátny znak, bude potrestaný odňatím slobody až na dva roky.

Urážka vlajky alebo znaku zahraničného štátu sa trestá podľa ustanovenia čl. 299 Trestného zákona pokutou od 100,- do 1.000,- eur.

Záver

Väčšina európskych štátov prísne dbá na zachovanie dôstojnosti svojich štátnych symbolov, ktoré sú primárne chránené ústavou a tiež zákonmi. Vo väčšine krajín je možné vykonať **zmeny na štátnych symboloch** len prostredníctvom zmeny ústavy, keďže ústava zvyčajne chráni tieto symboly.

Niektoré štáty majú explicitne vo svojich zákonoch uvedené zákazy vykonávať na vlajke zmeny. Ide napr. o **Fínsko**, kde je zakázané pridávanie akýchkoľvek ďalších symbolov na vlajku. V **Chorvátsku** nemožno na znaku ani na vlajke nič zmeniť. Umiesťovanie nápisov, kresieb a obrázkov na zástavách a vlajkách je v **Rakúsku** neprípustné. Vlajka vo **Švédsku** nesmie byť ozdobená písmenami alebo inými znakmi vo väčšom rozsahu, ako je uvedené v zákone o vlajke. V **Taliansku** sa nesmú na vlajkách ani na stožiaroch umiestňovať žiadne obrázky či texty. Používanie národnej trikolóry v spojení s inými symbolmi pri príležitosti politických či straníckych podujatí alebo demonštrácií je **vo Francúzsku** zakázané.

Právna úprava v **Litve** umožňuje vykonať zmeny na štátnom znaku alebo vlajke, ak sú schválené Litovskou heraldickou komisiou na základe historických alebo ikonografických zdrojov.

V niektorých štátoch (napr. v **Lotyšsku a Litve**) je povolené používanie vlajky na dekoratívne účely, avšak s podmienkou, že sa s vlajkou alebo znakom zaobchádza s primeranou úctou.

V **Dánsku** sú pravidlá používania dánskej vlajky uvedené v rôznych príručkách a materiáloch. Zákaz vyvesovania cudzích vlajok momentálne neexistuje, avšak pripravovaný návrh zákona má tento zákaz opäť zaviesť.

V spolковой štruktúre **Nemecka** majú spolkové krajiny vlastné právomoci týkajúce sa štátnych symbolov, vrátane vyvesovania vlajok. Spolkové predpisy v tejto oblasti nie sú pre ne záväzné, no väčšinou sa nimi riadia.⁴⁰

Zneuctenie štátnych symbolov sa vo väčšine európskych štátov považuje za priestupok alebo trestný čin. Za hanobenie štátnych symbolov môžu byť uložené tresty vo forme pokút alebo odňatia slobody. Najprísnejšiu právnu úpravu má Nemecko, kde za hanobenie štátnych symbolov hrozí trest odňatia slobody od 2 do 5 rokov. Opačným prípadom je Holandsko, kde sa hanobenie štátnych symbolov nepovažuje za trestný čin. Pálenie alebo znevažovanie holandskej vlajky sa vnímajú v tejto krajine ako súčasť slobody prejavu. Taktiež vo Švédsku nie sú upravené trestné sankcie za nesprávne používanie švédskej vlajky a znaku.

40 Hinweise zur Beflaggung. Dostupný na: <https://www.protokoll-inland.de/Webs/PI/DE/beflaggung/allgemeines/hinweise-zur-beflaggung/hinweise-zur-beflaggung-node.html>

Tabuľka: Trestnoprávne postihy za hanobenie štátnych symbolov v jednotlivých štátoch

Bulharsko	Trest odňatia slobody (TOS) na 2 roky alebo pokuta tritisíc levov (1.533,90,- eur)
Česko	TOS až na 2 roky za TČ výtržníctva
Dánsko	TOS až na 2 roky alebo peňažný trest
Estónsko	TOS až na 1 rok alebo peňažný trest
Fínsko	pokuta
Francúzsko	pokuta až do výšky 7.500,- eur; (ak v skupine) 7.500,- eur a TOS 6 mesiacov
Grécko	TOS až na 2 roky alebo pokuta
Holandsko	nemá tresty
Chorvátsko	TOS až na 1 rok
Litva	TOS až na 2 roky alebo peňažný trest
Lotyšsko	TOS až na 3 roky, verejné práce alebo peňažný trest
Maďarsko	TOS až na 1 rok
Nemecko	TOS až 3 alebo 5 rokov alebo peňažný trest
Poľsko	TOS až na 1 rok alebo pokuta
Portugalsko	TOS až na 1 alebo 2 roky alebo peňažný trest
Rakúsko	TOS až na 6 mesiacov alebo peňažný trest
Rumunsko	TOS až na 6 mesiacov alebo 3 roky
Slovensko	TOS až na 3 roky za TČ výtržníctva
Slovinsko	TOS až na 3 roky
Španielsko	TOS od 7 do 12 mesiacov
Švédsko	nemá tresty
Taliansko	pokuta 1.000,- až 5.000,- eur, TOS až na 2 roky

Zdroje

Databáza ECPRD

ECPRD Request No. 4749 *Use of foreign state symbols*, 2021. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/624338>

ECPRD Request No. 3382 *State symbols*, 2017. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/270164>

ECPRD Request No. 2734 *The use of the national flag on days of holidays, commemoration and celebration*. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/209306>

ECPRD Request No. 2178 *Hoisting of foreign national flag*. Dostupné v internej databáze po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/153728>

Dohovory, zákony, iné právne predpisy, stratégie

Odporúčanie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Dostupné na: https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/documents/statne_symbols/odporucanie_00329.pdf

Trestný zákon. Dostupný na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20240806>

Zákon o priestupkoch. Dostupný na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/372/20240715>

Trestný zákon. Dostupný na: <https://lex.bg/laws/ldoc/1589654529>

Trestní zákoník. Dostupný na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

Trestný zákon. Dostupný na: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1851>

Ústava Estónska. Dostupná na: <https://www.riigiteataja.ee/akt/115052015002>

Ústava Francúzska. Dostupná na: <https://www.conseil-constitutionnel.fr/le-bloc-de-constitutionnalite/texte-integral-de-la-constitution-du-4-octobre-1958-en-vigueur>

Ústava Chorvátska. Dostupná na: <https://www.zakon.hr/z/94/Ustav-Republike-Hrvatske>

Ústava Litvy. Dostupná na: <https://www.lrs.lt/home/Konstitucija/Konstitucija.htm>

Zákon o športe. Dostupný na: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0400001.tv>

Ústava Nemecka. Dostupná na: <https://www.gesetze-im-internet.de/gg/BJNR000010949.html>

Ústava Poľska. Dostupná na: <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>

Priestupkový zákon. Dostupný na: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19710120114/U/D19710114Lj.pdf>

Trestný zákon. Dostupný na: <https://pisis.si/pregledPredpisa?id=ZAKO5050>

Zákon o vlajke Švédska. Dostupný na: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfatningssamling/lag-1982269-om-sveriges-flagga_sfs-1982-269/

Ústava Talianska. Dostupná na: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:costituzione:1947-12-27~art12>

Iné

Dömeová, A.: Pálenie vlajky EÚ. Dostupné na: <https://www.aktuality.sk/clanok/355409/palenie-vlajky-eu-najvyssi-sud-riesil-extremistu-misuna/> aj na <https://tvnoviny.sk/domace/clanok/60053-sud-rozhodol-ze-misunovo-podpalenie-vlajky-eu-nebol-trestny-cin>

Justitsministeren sender nyt lovforslag i høring: Det skal igen være forbudt at flage med udenlandske flag. Dostupné na: <https://www.justitsministeriet.dk/pressemeddelelse/justitsministeren-sender-nyt-lovforslag-i-hoering-det-skal-igen-vaere-forbudt-at-flage-med-udenlandske-flag/>

Sådan bruges DANNEBROG. Dostupný na: https://www.danmarks-samfundet.dk/wp-content/uploads/2019/03/S%C3%A5dan_bruges_Dannebrog_v2.pdf

Estonia – Scandinavian Cross design for Estonian Flag. Dostupné na: <https://www.signa-fahnen.de/fotw/flags/ee-ncros.html>

Describing the Finnish flag. Dostupné na: <https://intermin.fi/en/flag-and-arms/about-the-flag>

The Finnish Ministry of the Interior: The flag and coat of arms in commercial activities and trademarks. Dostupné na: <https://intermin.fi/en/flag-and-arms/the-flag-and-coat-of-arms-in-commercial-activities>

Rechtsgrundlagen der Beflaggung. Dostupné na: <https://www.protokoll-inland.de/Webs/PI/DE/beflaggung/allgemeines/rechtsgrundlagen/rechtsgrundlagen-der-beflaggung-node.html>

Hinweise zur Beflaggung. Dostupný na: <https://www.protokoll-inland.de/Webs/PI/DE/beflaggung/allgemeines/hinweise-zur-beflaggung/hinweise-zur-beflaggung-node.html>

Der korrekte Umgang mit Flaggen. Dostupný na: https://www.planet-wissen.de/gesellschaft/kommunikation/flaggen_und_fahnen/pwiederkorrekteumgangmitflaggen100.html

Die Symbole der Republik. Dostupné na: https://www.bmi.gv.at/magazinfiles/2006/11_12/files/wappen_und_flaggen.pdf

Flag of Romania. Dostupné na: https://en.wikipedia.org/wiki/Flag_of_Romania

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
pi@nrsr.sk
www.nrsr.sk

